

De invloed van het economisch handelen op het bosbeleid

Voordracht gehouden op de voorjaarsbijeenkomst van de KNBV op 3 mei 1985

H. J. Ledeboer, Enschede

Toen men mij enige maanden geleden vroeg over dit onderwerp tot u te spreken heb ik getracht deze taak door te schuiven naar een ander. Ik probeerde dit te doen omdat ik in een eerste opwelling te veel dacht aan een aantal aspecten met betrekking tot het eigen bosbezit, en scheen mij dat als onderwerp van onvoldoende belang toe, althans wanneer dit door mij belicht zou worden. Per slot spreek ik hier vandaag tot een groep bosdeskundigen en zou veel van die materie u tot en met bekend zijn.

Tot ik mij opeens realiseerde dat het van mij, die zo kritisch staat ten opzichte van het bosbeleid in Nederland, toch fout zou zijn – en mogelijk zelfs laf –, indien ik hier vandaag niet zou spreken over een onderwerp hetwelk mij zeer ter harte gaat, te weten *het particuliere bosbezit*, een onderwerp dat tot en met de invloeden heeft ondergaan en nog ondergaat van het economisch handelen (eigenlijk zou ik moeten zeggen het niet-economisch handelen!) van de overheid in al haar facetten.

Voor ik verder ga wil ik duidelijk stellen – teneinde eventueel misverstand te vermijden – dat ik veel intelligente, bekwame en ook prettige ambtenaren ken, ook bij Staatsbosbeheer. Mijn kritiek is dus nimmer persoonlijk bedoeld!

U kunt zich afvragen "is je verhaal in het verleden al niet vaak genoeg verteld": en dan antwoord ik u met een volmondig "ja", dat wel! Maar er is onvoldoende geluisterd. Dat bleek mij nog onlangs toen ik een hoofdstuk uit "Schetsen rond Schovenhorst" getiteld "de particuliere bosbouw in nood" van de hand van dr. Oudemans las. Heus het werd allemaal goed uit de doeken gedaan!

Maar er is wel één reden om dit onderwerp opnieuw bij de horens te nemen omdat één gegeven fundamenteel veranderd is, en daarbij doel ik dan op het feit dat nu in brede lagen van de maatschappij wordt erkend dat "de vleespotten leeg zijn", en dat het zaak is behalve op kwaliteit ook op de economie te letten.

Ik juich deze ontwikkeling in dit verband toe omdat zij mij in staat stelt aan te tonen dat het handhaven en zelfs stimuleren van de particuliere bosbouw (en dan doel ik natuurlijk op de ware particuliere bosbouw!) een goede zaak is, een zaak in elk geval verre te pre-

fereren boven de overgang van bosbezit van de handen van de particulier in die van de overheid, en van haar financiering afhankelijke instellingen.

Ik zal achtereenvolgens de volgende facetten de revue laten passeren:

"*Particulier*" – wat ik in dit verhaal onder particulier versta, en welke maatstaven deze als bedrijfseconomisch uitgangspunt hanteert

"*Kwaliteit*" – omdat zonder kwaliteit een juiste afweging van de economische prestatie in de lucht zweeft

"*De economie*" – inhoudende een globale vergelijking van de bos-exploitatieresultaten van particulier en overheid

"*De ambiance*" – de sfeer waarin de particulier geacht wordt bosbouw te bedrijven met een voorstel hoe die te verbeteren

"*De markt*" – de gewenstheid de entree van particulieren tot boscijendom te stimuleren

"*Wensen*" – wat zou ik nu zo graag zien gebeuren!

Particulier

De particulier waar ik verder op doel is iemand die:

1 zorgdraagt dat zijn bosbeleid getuigt van een "verantwoorde aanpak", waaronder ik dan versta een aanpak waaraan voldoende bosbouwkundige kennis ten grondslag ligt;

2 behoort tot diegenen die hun bosbeleid met "gelimiteerde middelen" tot stand moet zien te brengen; terwij

3 het hem toevertrouwde bezit van zodanige omvang is dat een planmatige aanpak nodig is om de gestelde "verantwoorde aanpak" met "gelimiteerde middelen" waar te maken.

Het lijkt mij niet nodig het punt van de "gelimiteerde middelen" nog nader toe te lichten, maar wel samen te vatten welke randvoorwaarden daarvan het gevolg zijn:

a *een van jaar tot jaar sluitende exploitatie*, zonder rekening te houden met fluctuaties in de houtvoorraad (massa) noch met toerekening over het geïnvesteerde vermogen.

b *instandhouding van het vermogen*, waaronder in

het bijzonder te verstaan het op zijn minst handhaven van de houtmassa.

c *financiering met eigen middelen*

Bij de exploitatie zou ik nog willen opmerken dat in geval van hogere inkomsten vaak hogere uitgaven worden opgevoerd, dat wil zeggen dat er eens iets extra's wordt gedaan bijvoorbeeld het besluiten tot het aanplanten van een laan, het aanpakken van een verwaarloosd stuk heide enz. Mocht er dan nog een exploitatie-overschot zijn dan verhuist dat vrijwel steeds naar de reserves. Uitkering aan aandeelhouders in het geval van een vennootschap geschiedt zelden, men kan haast zeggen nooit.

Waar exploitaties negatief zijn wordt in een groot aantal gevallen het negatieve bosresultaat opgevangen door exploitatie overschotten uit andere landgoedactiviteiten (meestal landbouw). In vele gevallen is particulier bos een onderdeel van een geheel met andere activiteiten.

Tot slot valt op te merken dat wel rekening is gehouden met "normaal" onvoorziene omstandigheden respectievelijk kosten, maar dat geen voorzieningen worden getroffen voor buiten de macht van de eigenaar liggende calamiteiten zoals bijvoorbeeld stormen van buitengewone omvang en milieu-aanslagen als "zure regen".

Kwaliteit

Naar mijn mening zijn er twee primaire factoren welke ten grondslag moeten liggen aan de beoordeling aan wie het beste het beheer van onze kostbare bossen kan worden toevertrouwd, te weten de factor "kwaliteit" en de factor "economie".

Ofschoon de inhoud van mijn verhaal primair op de economie gericht is, is het onvermijdelijk met betrekking tot de kwaliteit de volgende opmerking te maken, opdat de economie van het particuliere bosbezit in het juiste kader wordt geplaatst.

Allereerst kan ik rustig stellen dat het particuliere initiatief in historisch perspectief gezien een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de vorming van het Nederlands landschap. Dat geldt zowel voor het bosbezit thans nog in handen van particulieren, als voor het meeste bezit "veroverd" door Overheid en anderen. Wij mogen ook stellen dat de betreffende bossen, daar waar bossen landschapbepalend zijn, de ruggegraat vormen van dat landschap. Niet in het minst vanwege de grote variatie die dat bezit kent, welke variatie voortvloeit uit de scala van inzichten inhaerent aan de visies van de verschillende eigenaren en hun adviseurs.

En u zult vragen: hebben de eerder genoemde "randvoorwaarden" welke bij het particuliere beheer zeker de laatste twintig jaren hun invloed hebben doen

gelden, dan niet beperkend gewerkt, en geleid tot een minder goede vorm van bosbeheer? Zeker, wel "beperkend", maar dat hoeft nog niet in te houden "minder goed"! Wellicht is het volgende een goede les voor overheidskringen waar men langzamerhand ook begint te merken "dat de bomen niet meer tot in de hemel groeien", en dat het echt niet noodzakelijk is op gronden welke daarvoor geschikt zijn in alle gevallen een 200-jarig eikebos na te streven, maar dat ook een andere boomkeuze uit een smallere beurs tot een mooi bos zal kunnen leiden.

De economie

Wanneer ik nu inga op de economie dan zult u de hier en daar opklinkende cynische opmerkingen wellicht beter begrijpen wanneer ik deze plaats tegen de volgende cijfers op kwantitatief gebied, cijfers die aantonen welke drastische achteruitgang heeft plaatsgevonden gedurende de laatste twintig jaren.

Ofschoon ook van vroegere jaren wel enig cijfermateriaal beschikbaar is (b.v. een particulier aandeel in het Nederlandse bos van 64,5% in de jaren 1938-1942), lijkt het mij juist mij thans te beperken tot een vergelijking tussen de jaren 1964 en 1983 waarin het particuliere bosbezit praktisch gehalveerd werd, en wel van een aandeel van 46% naar 27,5%. Globaal "verhuisde" liefst één procent per jaar van het nationale bosbezit van de levende naar de dode hand. (Rendement was ook niet slecht tot 1965. Zie FD 14/3/85). Zoals ik straks ook nog andere factoren welke aan deze verschuiving ten grondslag liggen zal aanwijzen, is toch een groot deel van deze overdracht het gevolg van het feit dat de particuliere eigenaar moest constateren dat hem binnen eerder genoemde "randvoorwaarden" geen verantwoord beheer meer mogelijk bleef.

Nogmaals stellende dat de particuliere bosbouwer kwalitatief hoogwaardig werk aflevert, faalt hij dan wellicht economisch? Zoals ik zal proberen aan te geven is dat bepaald niet het geval, waarbij ik van te voren opmerk dat de door mij aangehaalde cijfers slechts indicatief en niet absoluut zijn.

Ik vergelijk namelijk die cijfers die voor elkeen beschikbaar zijn; enerzijds zijn dat de LEI-cijfers betrekking hebbende op een representatief onderzoek met betrekking tot de bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw over 1983 (cijfers die overigens reeds een tiental jaren, telkens ietwat verijnd, verzameld worden bij 91 particuliere bosbedrijven), anderzijds de cijfers met betrekking tot de bosexploitatie bij Staatsbosbeheer over hetzelfde jaar.

Voor het *particuliere bosbezit* laat dit een negatief resultaat van f 44,- per ha zien, als gemiddeld cijfer. Daarbij zijn geen rentekosten berekend over het geïn-

vesteerd vermogen. (Laten we maar stellen dat de particulier dat "laat vallen" als premie voor zijn liefhebberij!). Ook heeft geen verwerking plaatsgevonden van schommelingen in de waarde van de houtmassa. Voor een vergelijking met het Staatsbosbezit is het redelijk de f 44,- per ha nog te verminderen met de berekende opbrengst uit de jacht à f 22,- per ha, omdat bij Staatsbosbeheer ook geen jachtopbrengsten zijn opgenomen. Deze vloeien namelijk naar Faunabeheer. Resulteert dus voor particulieren voor de vergelijking een negatief resultaat van f 66,- per ha.

Bij *Staatsbosbeheer* zie ik over praktisch hetzelfde jaar 1982/1983 (men werkt daar met een ietwat andere jaarindeling) een bedrijfsresultaat negatief f 363,-, met dien verstande dat daarin een kapitaalstename als gevolg van netto-aanwas is opgenomen groot f 104,-, zodat in feite het negatieve resultaat op vergelijkbare basis op negatief f 476,- uitkomt, ofwel een verschil groot f 410,- per ha in het voordeel van de *particuliere bosbouw*. (Ook het LEI is van mening dat het onjuist is vermogensmutaties te vermengen met exploitatieresultaten, zeker bij een artikel als bos waarbij de opbrengst op de langere termijn zo weinig definitief is in te schatten).

Ik heb al opgemerkt dat ik dit exploitatieverschil per ha als indicatief, beslist niet als absoluut beschouw. Ik hoor de verwijten al van Staatsbosbeheer! Je vergeet dat in ons bosexploitatieresultaat, nog allerlei diensten verleend aan het publiek zijn opgenomen, waarvan de kosten in ons cijfer verwerkt zijn! En daar wordt dan nog aan toegevoegd dat het Staatsbosbeheer andere doelstellingen, wijzen van beheer, financiering en bedrijfsgrootte kent welke een vergelijking zo moeilijk maken!

En weet u wat mijn antwoord daarop is. Heren, door 91 particuliere bedrijven wordt al ruim tien jaren aan het LEI een groot aantal gegevens verstrekt, gaat u mij nu niet vertellen dat de grootste bosbouworganisatie in Nederland met al die stafmedewerkers in dat hoge gebouw aan het Amsterdam-Rijnkanaal, niet in staat is geweest uit haar veelal op particulieren veroverde bosbezit een zodanige selectie te maken dat een betere exploitatievergelijking dan de mijne, ten opzichte van het particuliere bosbezit gerealiseerd kon worden. Het is mij duidelijk dat ook daarna nog wel vraagtekens overblijven, maar ik verwacht ook dan, dat zonneklaar zal blijken dat het voordeel doorslaat naar de particuliere bosbouw! Veeleer dan "niet kunnen" overheerst bij mij het gevoel van het "niet willen", het "niet aandurven" van deze vergelijking. Ik zou ook op dit punt tegen Staatsbosbeheer willen zeggen: "Korn mijne heren, we leven in een tijd van inspraak en openheid, gooi al uw geheimzinnigheden en gewichtigheid maar eens overboord, en verstrekt u aan uw volwaardige partners (in feite uw leermeesters bij het bosbeheer!)

nu maar eens het juiste cijfermateriaal, graag met daarbij volledige openheid voor wat betreft de onderbouwing.

En nu keer ik terug tot het exploitatiecijfer van de particulieren, want daarop zijn nog correcties noodzakelijk willen wij ontdaan worden van het odium van zieltogenden.

Allereerst voeg ik de hiervoor in mindering gebrachte f 22,- per ha jachtopbrengsten weer toe, zodat het negatieve resultaat weer op f 44,- per ha uitkomt. In dit kader ben ik gezien de mij toegemeten tijd noodzaak zeer summier op die andere corrigerende factoren in te gaan, maar ik verzeker u, elke door mij hierna te noemen correctie "staat met de beentjes op de grond", en zal door u als bosbouwkundigen met praktijkervaring wel begrepen kunnen worden, waardoor u zult beseffen dat ik de correcties "voorzichtig" heb aangebracht:

Waterschapslasten: Met vreugde constateer ik uit het MJF te mogen opmaken dat de veel te zware belasting van het bosbezit met de Unie van Waterschappen zal worden doorgesproken. Ik heb begrepen dat ook wetenschappelijk zal worden onderzocht welke stabiliserende invloed het bos op de waterhuishouding uitoefent. Zou ik nu eens mogen aannemen dat dit uiteindelijk zal gaan leiden tot een halvering van het bedrag hetwelk een mij wel bekend bosbezit thans aan Waterschapslasten betaalt, zijnde f 40,- per ha. Dat zou een gunstige invloed op het exploitatie-resultaat van f 20,- per ha opleveren.

Bewakingskosten: Eveneens constateerde ik vorige week met vreugde dat het Bosschap weer gaat proberen een vergoeding te krijgen voor de kosten die de particuliere bosbezitter moet maken voor de bescherming van zijn bos. Het is mij al lang een doorn in het oog waarom je als particulier bewaking op je bezit moet verzorgen, waarbij je in wezen opdraait voor een dienst welke de overheid dient uit te oefenen! U gaat toch ook niet 's nachts in uw tuin liggen en zeker niet daarbuiten? Trouwens de Staat bewaakt toch ook haar eigen bossen. Informatie bij Staatsbosbeheer leerde mij dat zij landelijk voor "bewaking en toezicht" f 45,- per ha rekende, in Oost-Brabant f 24,- per ha. Voor het laatste bedrag ben ik bereid om te tekenen, zodat ook daarmee het particuliere exploitatieresultaat wordt opgepoetst.

Administratieve kosten: En wat dacht u van de kosten welke op het particuliere bos drukken, de zogenaamde indirecte kosten van de regelgeving! De voor ons werkende rentmeestersorganisatie veroorloofde mij op te merken dat 60% van het door haar in rekening gebracht honorarium (exclusief de kosten voor het beheersplan) het gevolg zijn van ambtelijke paperrassen en rompslomp. Tel uit je winst, die betekent na-

melijk wel f 20,- per ha. Ik zal u straks wel aangeven hoe je dit kunt besparen!

Het bovenstaande leidt tot wat ik zou willen noemen het "gezuiverde"-particuliere-bos-exploitatie-resultaat:	
LEI - resultaat minus jacht	- f 66,-
jachtbijdrage	+ f 22,-
waterschapscorrectie	+ f 20,-
bewakingscorrectie	+ f 24,-
administratieve besp.	+ f 20,-
Gezuiverd resultaat	+ f 20,-

Er rest mij nu nog iets op te merken over "subsidies en bijdragen". Het bos voorziet ook nog in een aantal niet commercieel-exploiteerbare, collectieve functies voor de samenleving. Deze gedachte door het LEI naar voren gebracht neem ik graag over, omdat mij deze redering zeer zindelijk lijkt. Het LEI stelt namelijk arbitrair dat men zou kunnen veronderstellen dat deze gedekt worden door de meer algemene bijdragen en subsidies van de Overheid. Het LEI neemt in dit verband zowel het bedrag van de bosbijdrageregeling als de herbebossingsbijdrage. Zou men deze gedachte overnemen dan betekent dit dat van het totaal van de post "subsidies en bijdragen" groot f 198,- in het verslagjaar, een bedrag van f 117,- in mindering gebracht kan worden onder post "dienst aan de gemeenschap". Ik wil het voorlopig hier maar bij laten, ofschoon het zeker zaak is te bestuderen in hoeverre het gevolg van externe milieufactoren de groei van onze bossen al gedurende vele jaren (sommigen spreken al over een termijn van 25 jaren) geremd is. Mocht dit aantoonbaar en kwantificeerbaar blijken dan is het toch zeker redelijk dat de gemeenschap daarover de beseigenaar compensatie (en niet in de vorm van een aalmoes!) verstrekt. De Waterschappen brengen toch ook aan de burgers een bedrag voor de vervuiling van "hun milieu" in rekening!

Overigens vergis u niet, ook het niet-particuliere bos krijgt "subsidies en bijdragen", zelfs nog groter van omvang, al komen deze dan uit "andere vleespotten" onder andere benamingen. In de relatieve economische positie van het particuliere bos ten opzichte van onder meer het Staatsbos verandert hierdoor weinig.

Wilt u nog weten waar de sleutel ligt tot het economische beheer van de particulier ten opzichte van anderen. Wel ik zal u die hierbij geven. Ten eerste de uiterst simpele (en dus goedkopere) gezagsstructuur, ten tweede de bereidheid van de particulier om veel werk voor "zijn" bos in vrije tijd te verrichten. Is dat laatste normaal? Natuurlijk wel. De één wenst zijn vrije tijd door te brengen aan het strand, de tweede aan zijn postzegelverzameling, de derde met het hangen voor de buis; "vrijheid, blijheid" zeg ik maar! En het is voor

de economie van de natie goedkoop dat er een groep fanatici is die het fijn vinden om door het bos te wandelen, te overdenken wat er allemaal moet gebeuren, en dat verder dan in diezelfde vrije tijd uitwerken. Kortom de rentabiliteit van het bosbezit is bepaald niet gebaat bij het overgaan van bos van particulieren in andere handen.

Het is nu 2-0. Zowel kwalitatief als economisch liggen wij vooraan in de race! Er is wel één factor nodig om dat zo te houden. Daar kom ik nu op.

De ambiance

Ik breng het volgende omdat ik van mening ben dat het een geweldige invloed heeft op het economisch handelen. Het is als met een militaire eenheid die wel of niet goed gemotiveerd is. Met precies dezelfde middelen zijn veldslagen gewonnen en verloren. En zo ook bij goed bosbeheer. Het is in wezen de tweede factor die de particulier kan doen besluiten het bijltje er bij neer te gooien. Dat is de vraag of men als volwassen erkend wordt en ook aldus behandeld wordt!

Natuurlijk heeft de beseigenaar er begrip voor dat in een land met 14 mln. mensen tal van bestuurlijke maatregelen nodig zijn, en dus ook door hem aanvaard moeten worden bij het beheer van zijn bezit. Voor zover deze maatregelen hem nuttig voorkomen zal hij waar nodig vol enthousiasme aan de uitvoering meewerken. Wat was ik dan ook verheugd met de opmerking in het Meerjarenplan waarbij een aanpak werd aangekondigd die zal gaan leiden tot meer vrijheid en minder afhankelijkheid van allerlei goedkeuringen. Vol verwachting klopt mijn hart. In elk geval ben ik zo vrij maar direct concreet een eenvoudiger uitvoeringsprocedure voor de behandeling van het particulier bosbezit aan Staatsbosbeheer voor te stellen omdat dit schot in de roos zowel het economisch handelen van Staatsbosbeheer als van de particuliere bosbezitter duidelijk zal verbeteren.

Mijn voorstel houdt in: Handhaaf de verplichting tot het opstellen van een Beheersplan. Onderwerp, als voorheen, dit plan aan de goedkeuring van Staatsbosbeheer. Stel daarnaast als *eis* dat *voldoende bosbouwkundige kennis* aanwezig is, danwel bij de eigenaar zelve ofwel bij een door hem ingehuurd organisatie (vergelijk de landbouwkundige toetsing). Dit leidt tot een duidelijk onderscheid tussen beseigenaars die wel en zij die geen goed beheer voeren (Zie MJP pag. 141 met betrekking tot het opvoeden van minder goed onderlegde categorieën). Vul vervolgens deze voorwaarde aan met een verplichting aan de eigenaar tot *jaarlijkse eenmalige melding van de voortgang*. Laat Staatsbosbeheer dit Meldingsoverzicht globaal toetsen, en op basis daarvan bepalen of de beseigenaar "met bosbouw bezig is of niet" zonder te vervallen in

"zout op slakkenleggerij", hetwelk in de huidige procedure "ingebakken" is.

Het voordeel van mijn voorstel is evident: De Overheid houdt greep op de algemene gang van zaken. Bespaart kosten. Kweekt op deze wijze meer respect dan bij de huidige gedetailleerde betutteling en doublures! Krijgt meer tijd zich bezig te houden met bossen welke extra aandacht verdienen. Toont dat deregulering in de bosbouw geen wassen neus is. Krijgt daardoor een goede kans op de eerste prijs, te weten het gouden potlood als bewijs van eerste overheidsinstantie die dereguleert!

De Boseigenaar, dat wil zeggen hij die tegen zijn taak opgewassen is, verzorgt zijn werk met meer vreugde, en daardoor beter, en "nog" economischer. De Belastingbetaler krijgt uiteindelijk "meer waar voor zijn geld".

U kunt wellicht lachen om mijn voorstel, en eventueel de schouders ophalen. Maar ik citeer de heer Andries Hoogerwerf, een hoogleraar Bestuurskunde verbonden aan de TH Twente, die op 15 november in het dagblad Tubantia liet vermelden: "Maar de belangrijkste macht die de bureaucratische draak de kop kan afhakken, is waarschijnlijk toch de macht van de burgers". Kortom het is wel degelijk uw en mijn taak deze draak bij de horens te vatten.

De markt

Wanneer wij het hebben over "de invloed van het economisch handelen op het bosbeleid" dan acht ik het nodig te wijzen op de derde factor die zorgdraagt dat bosbezit wel door particulieren wordt verkocht maar niet door particulieren wordt overgenomen, met als gevolg dat de exploitatie zoals ik geschetst heb van de "goedkope" in de "dure" hand terecht komt, zodat nationaal gezien het bos van de wal in de sloot komt en de belastingbetaler onnodig zwaarder wordt belast! En dan niet alleen met de exploitatiekosten in de zin zoals ik die oorspronkelijk formuleerde, maar inclusief de kosten van het kapitaal, toch ook al gauw een acht à negen honderd gulden per ha.

Ik wil er hierbij op wijzen dat de verkoop in de meeste gevallen los staat van het exploitatieresultaat of de door mij als "ambiance" aangeduide factor. Het is veelal een gevolg van familiale ontwikkelingen en daaraan behoeven bepaald geen negatieve factoren ten grondslag te liggen. Als voorbeeld noem ik een familie met drie kinderen, waarvan de ouders zich in hun leven intensief met de verzorging van hun eigen bos hebben beziggehouden. Stel de dochter trouwt met iemand die werkzaam is in een heel ander deel van het land, één zoon wordt hoogleraar, ook ver buiten de oude woonplaats, en de tweede zoon is een technicus met als grote hobby postzegels. De familie kent verder

alleen nog maar een zekere Tante Truus, ook al op jaren. Het zal u toch duidelijk zijn dat het een stuk beter is wanneer dit bos in handen komt van nieuwe particuliere liefhebbers die "hart voor de zaak" hebben, dan dat de familie tegen heug en meug het landgoed op sleeptouw blijft nemen. Mijn voorbeeld is in deze tijd van grote mobiliteit beslist geen uitzondering. Dit zal zelfs schering en inslag worden.

Ik zal met de rest van dit punt heel kort zijn. Ik wil slechts vragen: is het nu wel nodig om de voorwaarden in de Natuurschoonwet voor wat betreft de rangschikking nog pietepetruiger te maken. Is dat nu echt wel verstandig! Ik doel hierbij speciaal op een paar toevoegingen voor wat betreft de rangschikkingsbepalingen. Naar mijn inzicht worden deze additionele bepalingen alleen maar ingegeven door een overdreven angst dat "slimmerds" via onder de NSW-bepalingen vallend onroerendgoed, waar bossen toch de grootste moot uitmaken, snel willen proberen kapitaalwinsten te vergaren. Laat men toch bedenken dat diegenen die uit zijn op vermogenswinsten deze de laatste 20 jaren echt wel in andere zaken dan onder NSW-vallend onroerend goed hebben kunnen vinden.

Wensen

Als ik nu resumeer wat ik zo graag zou willen zien gebeuren, dan zijn dat zes wensen:

I dat het besef doordringt dat het kwalitatief en economisch belangrijk is het particulier bosbezit te handhaven;

II dat er een werkelijk serieuze poging wordt gedaan de exploitatieresultaten van de belangrijkste participanten aan het beheer van het Nederlandse bos zuiver boven tafel te brengen, zodat zij werkelijk vergelijkbaar zijn, en het vervolgens in overheidskringen eens echt gaat doordringen waar de meest gunstige exploitatie gerealiseerd wordt;

III dat er inhoud wordt gegeven aan het overheidsvoornemen, verwoord in het MJP, om de verantwoord werkende particuliere bosbezitter grotere vrijheid van handelen te geven, en wel door voortaan het bosbedrijf van deze groep particulieren alleen maar globaal te toetsen binnen het kader van het door hen gemaakte en bij SBB ingeleverde beheersplan;

IV dat er maatregelen worden getroffen die het ook voor particulieren mogelijk en attractief maken echt te gaan participeren in de markt van bestaand bos;

V dat Staatsbosbeheer meer zal gaan functioneren als steunpilaar van het particuliere bosbezit, onder meer door dit positief ter zijde te staan bij het maken van zijn lange termijn beleid, en door het particuliere bosbezit behulpzaam te zijn met het verschaffen van methodieken die kunnen helpen keuzen te maken, zeker ook voor wat betreft de financiële paragraaf. De tijd

waarin wij thans leven biedt daartoe ongeken- de moge- lijkheden en deze dienen met man en macht onder- zocht te worden. Dáár behoort de kracht van SBB te liggen. En graag minder geschoolmeester bij de capa- bele particuliere bosbouwer;

VI Dat de nieuwe op stapel staande NSW-regeling ontdaan moge worden van een aantal nieuwe rang- schikkingselementjes die niet bijdragen tot het welzijn van het Nederlandse bos, maar slechts tot verdere uit- breiding van fiscale ambtelijke willekeur.

Informatiebronnen:

LEI-rapport 5.47 pag. 18

LEI-rapport PR 29-82, pag. 11

Bosbouwvoorlichting 24e Jaargang, nr. 2

Jaarverslag Staatsbosbeheer 1983

Meerjarenplan Bosbouw

Dagblad Tubantia 15/11/84

afgekort SBB

afgekort MJP

Excursie Eggeberge

Op 23 mei is opnieuw door een groot aantal leden van de ver- eniging een geslaagd bezoek gebracht aan het Eggeberge om daar met eigen ogen te zien in hoeverre het bos door de luchtverontreiniging of andere zaken is aangetast. Het be- zoek was een verkorte versie van de excursie die vorig jaar is gehouden en waarover in september/oktober nummer van 1984 van het tijdschrift uitvoerig verslag is gedaan. Het betrof nu slechts een eendagsexcursie waarbij dezelfde punten in het Eggeberge, Forstamt Paderborn, werden bezocht.

Hoewel de beelden dit jaar heel wat florisanter waren dan vorig jaar is er toch nog voldoende reden voor ernstige zorg,

zoals Forstamtsleiter F. Lödige het uitdrukte. In een genuan- ceerd betoog op de verschillende excursiepunten benadrukte hij zijn overtuiging dat er ondanks aanwijsbare fouten in het beheer, niet altijd even geslaagde herkomstenkeuze, schade door wild en andere zaken, het voor hem toch als een paal boven water staat dat hier de luchtverontreiniging het mecha- nisme is dat de narigheid op gang heeft gebracht. Of daarbij de hoofdschuldige onder de zwavel- en stikstofoxiden dan wel bij de ozon gezocht moest worden liet hij in het midden.

P.R.S.

